

גליון זה נתגבר ע"י ח.ב.ב. לע"נ רבינו האבני נור ז"ע יא"צ י"א אדר להצלחה בכ"ע

פרשת תצוה תשפ"ב גליון פ"ז שנה ג'

מליצי יושר

זרע שמשון

רבי שמשון היים בר' נחמן מיכאל נהמני זצ"ל הבטיח למי שילמוד בספריו: תשלומי חן וחסד ושלמא רבא גז שמיא ועיניכם תראנה בניו ובני בניו כשתילי זיתים סביב לשולחנכם, חכמים ונבונים ובתים מלאים כל טוב, גם עושר גם כבוד לא יסופו מורעכם וכי, בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב בר' משה צינץ זצ"ל ביקש קודם פטירתו שיתנו לו דף ורשם בשארית כוחותיו: מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין ז"ל: הבטיח הנאון שיעשה טובה לכל המשתדלים והמסייעים בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת שעשה טובה לכולם. (הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם בר' זאב נחום בורנשטיין זצ"ל הבטיח קודם פטירתו: אם ילמדו בספרים שלי, אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי ממש כמו בחיים. (ארץ צבי להגה"ק מקוצ' גלוב עה"ת עמוד רמ"א) וכן כתב האבני נזר בעצמו (אבה"ע סימן קכ"ב) ז"ל: אם היה מעיין בדבריי מעט עיין היה מרויח לו טובה הרבה.

בן לאשרי

רבי יצחק בר' אשר אנשיל הוברמן הרב מרעננה זצ"ל כתב בספרו הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעינו בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה לאחרים שיושעו מכל צרה ובעולם הבא. וכל הלומד שצריכים ישועה בעולם הזה ובספרי יזכה ליראת שמים, והצלחה בכל טוב, בזה ובבא וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

חזון יחזקאל

רבי יחזקאל בר' מרדכי זלמן אברמסקי זצ"ל: הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת הספדו בשעת הלוייה הכריז: נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם, שהבטיח שימליץ טוב לכל מי שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו. (רבבות אפרים או"ח ח"ב עמוד רמ"ח, מלך ביפו פרק מ"ב).

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען!

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב? פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה? פארוואס האב איך צער גידול בניו? פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען? פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר! זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, די פלאצקע גאון, די אבני נזר, רעננה רב, און ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל, וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

זרע שמשון

לע"נ הרה"ג ר' דניאל פרוסטיין בר' בנימין וואלף זצ"ל נלב"ע ו' אדר ואתה הקרב אליך. במדרש רבה: הדא הוא דכתיב "לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי", כשאמר הקב"ה למשה "ואתה הקרב אליך", הרע לו, אמר לו הקב"ה: תורה היתה לי ונתתיה לך, שאלולי היא אבדתי עולמי, ע"כ. ואינו מובן מדוע כאן הרע למשה באהרן, שהרי כאשר שלח אותו הקב"ה לגאול את ישראל, לא רצה להיות השליח, ואמר "שלח נא ביד תשלח", ונתכוון לאהרן שהיה רגיל הקב"ה לשלחו, ומדוע כאן הרע לו. ויש לומר, דמשה רבינו לא רצה להיות השליח של הקב"ה לישראל, כי רצה שהקב"ה בעצמו יגאל אותם, ואז הגאולה תהיה לתמידות, ואם השליחות היא רק לבשר על הגאולה, זהו תפקידו של אליהו הנביא שיבשר על הגאולה. אמנם הקב"ה לא רצה לגאלם בעצמו, כי אם היה גואל אותם בעצמו ואח"כ היו חוטאים, לא היה לשונאיהם של ישראל תקומה ח"ו. והנה עתה כאשר ראה משה שלכהונה הוא ממנה את אהרן, הרע לו, כי חשב שאם בעצמו היה הולך לגאול את ישראל והכהונה היתה שייכת אליו, היה זכותו מגין עליהם ולא היו חוטאים. והשיב לו הקב"ה: "תורה היתה לי ונתתיה לך", שהיית צריך להרגיש בכך ולהתחרט על זה בעת מתן תורה כאשר ראית שבאתי עליהם בכח, וחשבו שלא היו יכולים לסבול את עולי, וביקשו ממך שאתה תאמר להם את הדברות, כי אם ישראל היו שומעים את הדברות מפי הקב"ה, לא היה שולט בהם יצה"ר. אבל באמת הטעם שהקב"ה סיבב שבנ"י יבקשו שמשא יאמר הדברות, כי אם היו שומעים מפי הקב"ה ואח"כ חוטאים מבלי היצה"ר, לא היתה להם תקומה ח"ו. וזה פירוש המשך המדרש "שאלולי היא אבדתי עולמי", דהיינו שאלולי הנתנה שבאה על ידך, הייתי מאבד עולמי אם בני ישראל היו חוטאים, נמצא שטובתם היתה שלא אני יגאל אותם, ולא אני יאמר להם את הדברות.

משנכנס אדר מרבין בשמחה. כתיב "מלחמה לה' בעמלק מדר דר", הטעם שכתוב "דר דר" חסרי ואי, לרמז על הנצחון שהיה בכח שתי חודשי אדר, לכן נכתב "דר" לרמז על "אדר", כי משה בחר למלחמה עם עמלק אנשים שנולדו באדר שני, שבשנה שיש שתי אדרים עיקר המזל של החודש הוא באדר ראשון, ובאדר שני אין לו מזל, והנולדים בחודש שאין בו מזל אין שולט בהם כישוף, לכן אלו האנשים שנבחרו לנצח את המלחמה עם עמלק, היו אלו שנולדו באדר שני, שלא ישלוט בהם כישוף של עמלק. נמצא שעיקר הנס היה בשביל שהחודש נחלק לשנים, ולכן עושים שתי פורים ושמחים גם באדר ראשון וגם באדר שני, ולכן נקרא "פורים" לשון רבים, דהיינו שעושים פעמיים את היום טוב, ולכן ראוי להרבות קצת בשמחה אף בחודש אדר ראשון מטעם זה.

לע"נ הרה"ג ר' מנחם מענדל ווייסזון הרה"ג ר' יעקב לאנדא זצ"ל יא"צ ד' אדר

את האורים ואת התומים. הנה השבטים הם נגד י"ב מזלות, שהם יסודן ותוקפן של עולם כדאיתא במדרש (ב"ר ק' ט), והנה הסדר של שבעה כוכבי לכת הן: שבתאי צדק מאדים חמה נוגה כוכב לבנה, והנה בשבטי י"ה יש ג"כ בחינות אלו לעומת הכוכבים, וא"כ לפי הסדר

שבתי צדק מאדים, נמצא לוי במאדים. וכן באמת לוי מסטרא דגבורה ומזל מאדים.

אבל אהרן קדוש ה', אחז במידת החסד היפך מידתו שהוא ממידת מאדים וסטרא דגבורה, ואחז צדיק דרכו במידת החסד. ולהיות שמידת מאדים היא מעוררת הקנאה גם כן, לזאת אמר משה "שלח נא ביד תשלח", ופירש"י שלא רצה ליטול גדולה יותר מאהרן אחיו, כי משרשו של אהרן ראוי לו מידת הקנאה שהוא דרגא דשמעון ולוי.

ובזו יובן שאמר הכתוב "תומיך ואוריך לאיש חסידך", כי סיפר הכתוב שבזכות שעשה היפך מידתו, כמו שאיתא במדרש (שמו"ר יז ג) הלב ששמח בגדולת אחיו ילבש אורים ותומים, והם אבני אפוד למספר שבטי י"ה שהם נגד המזלות, לכן זכה שיתבטל מישאל כח המזל בשעה ששואלים מאורים ותומים, דאם ישמרו דרך ה', אז יתבטל מהם כח המזל.

ולכן נשא על לבו אבנים טובות, דשורשם מושפעים במזלות כנודע, ואולם הוא לבש אורים ותומים שעליהם שמות של השבטים ששולטים על המזלות. דכיון שאחז צדיק דרכו לעשות היפך מידתו המזלית, לכן זכה לאורים ותומים שהם הוראה ג"כ על משפטי הכוכבים והוראתם מול שבטי בני ישראל שהם שולטים על המזלות. (קומץ המנחה שופטים).

את האורים ואת התומים. אמרו בגיטין (דף סח:), דשלמה המלך לא ידע היכן נמצא השמיר, והביא שידה ושידתין, וכפאם יחד ביסורים, כדי שיגלו לו היכן היא השמיר, ואמרו לו דאשמדאי מלך השדים יודע הכין נמצא השמיר. ואשמדאי אמר לשלמה המלך, דהשמיר נמצא אצל שר הים, ושר הים מסר השמיר לתרנגול הבר. וכתבו התוס' שם וז"ל: שלמה הביא שידה, כי לא רצו לשאול באורים ותומים כשיכולין לשאול ע"י דבר אחר, עכ"ל.

סיפור

שמעתי מידידי ר' אהרן ע"ה, שאחות הרה"ק מורנו הרב רבי **מענדל מקאצק** זצ"ל, "ביילא" שמה, והיתה גרה בטומשוב, והיו לה שני בנים אחד שמו "סיני", והשני "משה לייב", והבן השני לא הלך בדרך טוב ונתפקר עד שרצה להמיר דתו רח"ל, וע"י כמה השתדלויות עלה בידי אמו שתסע עמו לקאצק, ובבואה לפני אחיה הקאצקער זי"ע, סיפרה לו מר נפשה ובכתה לפניו שיושיעה. השיב לה שיהא עמו בקאצק זמן מה, ובכל יום יכנס אליו פנימה. גם הקאצקער ביקש את גיסו החידושי הרי"מ שילמוד עם בן אחותו לפחות מעט בכל ימי היותו שמה.

פעם אחת שלח הקאצקער לקרותו שלא בזמן שהיה קבוע לו בכל יום לכניסה, ואמר לו: משה לייב! יש לך אכסניה טובה בכאן, אכילה ושתיה וכל מה שאתה מבקש, ואינך שם על לב שישנו בורא עולם! והרים עיניו הקדושים והביט עליו מעט, אח"כ הראה בידו הקדושה, והבין משמשו ר' פייוויל והולך את משה לייב החוצה.

אמנם נתפלא מאד עקב רוח אחרת היתה עליו, כי נעשה מטורף רח"ל. וכשמוע אמו מזה, באתה בצעקה ובבכיה לאחיה הק' וטענה: מדוע עשית אותו למשוגע. ובראותה כי לא פעלה אצלו מאומה, אמרה לאחיה הק' שיתן לה מעות כדי שתוכל לנסוע עמו להשר שלום מבעלזא.

והשיב לה בזה הלשון: אמנם הרה"ק מבעלזא נברא להושיע את בני ישראל, ומושיעם, ויכול להושיעם, (ובנוסח אחרת שמעתי שאמר: אמנם הרה"ק מבעלזא הוא בעל הבית שבעולם, ומה שרוצה לעשות בעולם עושה), אבל לו - לא יוכל להושיע. ואם את תפעלי אצלו שיאמר בכל יום לפחות ג' דברי קדושה, אני מרפא אותו תיכף. זכות הצדיקים יעמוד לנו ולכל בני ישראל אמן כן יהי רצון. (בן לאשרי ח"ג).

אבל לכאורה יש לתרץ באופן אחר, דאורים ותומים אינם מייעצין כיצד לעשות, רק משיבין הן או לאו, אם יצליחו או לא, אבל ליתן עצה איך לעשות, לא מצינו בשום מלחמה. וא"כ אף אם היו משיבין האורים ותומים שהוא אצל שרו של ים, לא יבינו איך להשיגו, משא"כ אשמדאי שאמר להם שהשר של ים מסרו לתרנגולא ברא, ונתחכמו איך להשיגו, אבל אם היו אורים ותומים משיבים שהוא אצל שרו של ים, לא היה עולה על דעתם לשואלו אם מסרו לאחר, וכי האי גונא אפשר שהיה תשובה, אבל בזה שכבשוהו השידה הוכרח לברר דבריו, שאילו לא אמר רק שהוא אצל שר של ים, ולא יוכלו להשיגו, היו מענים אותו ביסורים יותר. (גרש ירחים שם).

לקח פר אחד בן בקר. ב' במסורה, הכא, ואידך, "לקח בגדו כי ערב זר". אפשר כי משה רבינו נדחה מן הכהונה בשביל הערב רב אשר העלה, וגרמו מכשול לישראל, ולזה "לקח פר אחד בן בקר" לאהרן, כי אהרן "לקח בגדו" והיינו בגדי כהונה ממשה רבינו בשביל "כי ערב זר" הוא הערב רב.

הפיל פור הוא הגורל לפני המן מיום ליום ומחודש לחודש שנים עשר הוא חודש אדר. הכוונה, כי חודש אדר הוא היה מסוגל לפורענות, כאשר חשב המן שהחודש הזה היה מסוגל להרע לישראל, [כדאמרו חז"ל (מגילה יג:): כיון שנפל פור בחודש אדר, שמח שמחה גדולה אמר נפל לי פור בירח שמת בו משה]. ולזה בא הכפל "לחודש שנים עשר הוא חודש אדר", שבתחילה היה [חודש אדר] מסוגל להרע, רק כאשר עשו תשובה אז נהפך להם מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב. וכנודע שבתחילה היה החודש מסוגל להרע שהיה בו צירוף הוי"ה מהופכת, כנרמז בס"ת "וכל זה איננו שוה לוי", ואח"כ נתהפך לטובה הוי"ה כסדרו "יבוא המלך והמן היום" שמורה על חסד.

לכבוד מערכת מליצי יושר

אחדשה"ט בהוקרה ובערצה רבה, נא לפרסם את דברי.

הנה זה שתי שנים בערך שהפסקתי לראות ברכה בחנותי, לא היו לי קונים כמעט, הייתי פנוי כל היום ללמוד ולעסוק בצרכי ציבור, אבל לא הרוחתי כלל, בזבזתי הרבה ממון לפרסם את חנותי במקומות שונים, אבל לא קיבלתי כמעט שום קונה. בשנה שעברה לא פרסמתי עוד כלל את חנותי כי זה היה להבל ולריק.

ואינה ה' לידי הגליון שלכם, ואמרתי לעצמי "בזבזתי כבר סכום רב לפרסומת, ולא הועיל כלל, אולי כדאי לקיים צוואת הצדיקים ולזכות לברכתם ולהבטחתם".

וכך עשיתי ונדבתי להדפסת ולהפצת הגליון כמה שבועות, ואז פתאום בלי שום השתדלות קיבלתי טלפון מנגיד אחד, ואמר לי "שמעתי מידיך פב"פ אודות חנותך, ושייבה לפני הרבה את יושר לבבך ונקי כפיך, והחלטתי להתחיל לקנות מכאן ואילך מחנותך".

ומיום ההוא והלאה התחלתי להרויח פי כמה ממה שהרוחתי בשנים הטובות, כן יעזור ה' להבא בזכות הצדיקים מליצי יושר.

שכרם וזכותם אין לשער

א.א.ש. לייקוואד

לע"נ הר"ק ר' ישעיהו משה זצ"ל יעקב משה זצ"ל י"צ ה' אדר

שמן זית זך כתית למאור. ואמרו במנחות (פז): זך כתית למאור, ואין זך כתית למנחות. ונראה הטעם, דמנחות באשר שהם באים לכפרה, לכן אינו מזיק מעט הפסולת, כי הנצרך לכפרה בהכרח עדיין אינו מנוקה מפסולת, וכמוהו כן קרבנו. (שם משמואל).

שיעור של איסור סיכה משמן המשחה. אמרו בכריתות (דף ו'): בנוגע שמן המשחה: וכמה יסוך ויהא חייב, ר' מאיר אומר כל שהוא, ר' יהודה אומר כזית. ר' מאיר סבר "על בשר אדם לא ייסך" כתיב, וכתוב "ואשר יתן ממנו על זר", מה סיכה כל שהוא, אף נתינה כל שהוא. ור' יהודה סבר ילפינן נתינה דעל זר מנתינה דעלמא, מה נתינה דעלמא כזית, אף נתינה דעל זר כזית. ופירש"י דר' יהודה סובר דגמרינן מנתינה של תרומה דהוי בכזית, דזר שאכל כזית תרומה בשוגג חייב להוסיף חומש, כדכתיב "ואיש כי יאכל קודש בשגגה ויסף חמשתיו עליו ונתן לכהן את הקודש", דצריך ליתן כזית שאכל לכהן.

הקשה האבני נזר (ח"מ סימן קמ"ד) וז"ל: בהא דאינו חייב בנתינת שמן המשחה רק בכזית, דיליף נתינה מנתינה דעלמא, ופירש"י מנתינה דתרומה דכתיב "כי יאכל" ואכילה בכזית, וכו"כ התוס' (פסחים לב: ד"ה ואין). וקשה לי, התיינח למ"ד "לפי מדה משלם" [דצריך לשלם גודל המדה שאכל], אז כיון שאכל כזית צריך לשלם כזית. אך למ"ד "לפי דמים משלם" [דמשלם לפי השויות שאכל], הרי יכול לשלם פחות מכזית ששוה כמו הכזית שאכל, דאם משלם מן היפה על הרעה, ויכול לשלם אף חלק עשירי מכזית, כגון דמשלם יין יפה ששוה אלפים מין רע. ואין לומר דר' יהודה סובר לפי מדה משלם, דא"כ יקשה על הרמב"ם שפסק (סוף פ"ו מה' תרומות) לפי דמים משלם, ופסק ג"כ דבעי כזית.

ואין לומר דאם אכל כזית ושילם פחות מכזית לא יצא, כיון שאכל דבר שיכול לקיים בו מצוות אכילת תרומה ועבודה, ושילם פחות מכזית שאינו יכול לקיים בו מצוות אכילת תרומה ועבודה. דזה אינו, דהרי האוכל תרומה טהורה ושילם חולין טמאים מדאורייתא יצא, אף שתרומה טמאה חזי רק להסקה, כל שכן זה שעכ"פ חצי שיעור אכילה יש בו וחזי לאצטרופי. ולפי דעתי היה נראה דמסוגיא זו מוכח דלפי מדה משלם, עכ"ל וע"ש עוד.

ובסימן קמ"ה כתב האבני נזר וז"ל: ואם באנו לדחוק לתרץ, היה נראה לומר דכיון דמשלם דמי הכזית שאכל, הוי כאילו שילם הכזית שלם, דמה לי הן מה לי דמיהן, והא חזינן דמתכפר בזה, עכ"ל. וכוונתו דגם לפי המ"ד

"לפי דמים משלם", צריך באמת לשלם גודל המדה שאכל, והיינו דאם אכל כזית צריך לשלם כזית, רק המ"ד שאמר "לפי דמים משלם" סובר, דאם משלם דמי הכזית שאכל, הוי כאילו שילם כזית שלם.

אמירה לגוי. ז"ל האבני נזר (אר"ח סימן מ"ג אות ו'): באמירה לגוי יש שני איסורים. (א) משום "ודבר דבר", כמ"ש רש"י (ע"ז טו). וז"ל: ומה שישאל אסור לומר לגוי "עשה לי כך", הוא משום "ודבר דבר", דאפילו דיבור אסור. (ב) משום שהגוי נעשה שלוחו של ישראל, וכמ"ש רש"י (שבת קנג).

והנה לטעם הראשון, אפילו אומר לו בשבת לעשות אחר השבת אסור, אך כשאומר לו בערב שבת לעשות בשבת, אזיל טעם הראשון. אך משום טעם השני אסור בזה, וכשאומר בשבת לעשות לאחר השבת אסור רק מטעם הראשון, וכשאומר בשבת לעשות בשבת יש שני הטעמים.

לקנות מערב שבת באופן שיחול בשבת. הסתפק בשו"ת רעק"א (קמא סי' קנ"ט) אם מותר למכור או לקנות מערב שבת באופן שיחול הקנין בשבת, ורוצה להוכיח מהא דהובא במג"א (סי' של"ט סק"ח) בחל פדיון הבן

ראשית כל תודה מעומק הלב על הגליון שאני מקבל באימעיל כל שבוע ביום ראשון, יתן ה' לכם יכולת וכח להמשיך ככה עוד רבות בשנים.

הנה לאחר משך זמן שעסקתי בהפצת הגליון במקום מגורי - הדפסת כמה עותקים בכל שבוע, ולחלקם במשך השבוע, כדי להמשיך רפואה לזוגתי שתחי', ב"ה היא נתרפאה לגמרי, והמחלה לא השאיר ב"ה שום רושם ושיריים, אלא כחלוש יעוף.

והנה עכשיו גמרתו שידוך עם בני נ"יו, שידוך המתאים מאד לו, וזה אחר חמש שנים של צער ותלאה שעבר עלי ועל משפחתי ועל בני.

ברור אצלי דחמשה צדיקים אלו, לא רק שפעלו בשמים לבטל הגזירה, אלא גם טענו לפני הבי"ד של מעלה, דאחר שסבלתי כל כך, צריך אני גם לקבל ישועה ולמצוא שידוך לבני.

[כמדומה לי ששמעתי פעם מימרא "אחר צרה בא ישועה גם לשאר דברים"].

תודה בלי שיעור

ח.ש. שיקאגו

תגובת המערכת

המקור דאחר צרה בא ישועה, הוא פסוק במשלי (ג:יב): "כי את אשר יאהב ה' יוכיח, ויִקָּבֵא את בן ירצה". דכמו שאב אחר שמוכיח ומייסר בנו, מרצהו ומפייסו, כך הקב"ה מפייסו בדברים טובים, וכדפירש"י וז"ל: שרוצה בבנו להטיב לו ויפייסוהו לאחר שמכהו בשבט, עכ"ל. והנצי"ב (אוצרות הנצי"ב, ערך יסורים) כתב, דכיון דהקב"ה לאחר ששולח לאדם יסורים, מרחם עליו, לכן עת רצון הוא בשעה שמקבל יסורים לבקש כל משאלותיו, עכ"ד.

ובנועם אליעזר (תפילת שחרית, ברכת רפאינו) כתב דזה הכוונה שאמרה אסתר "רוח ההצלה יעמוד במקום אחר", דלא רק דיהיה לכלל ישראל "הצלה" מהצרה, אלא גם "רוח" בדברים אחרים, וכמו שאכן היתה "רוח" של קבלת התורה מאהבה. וזה שמתפללים בברכת רפאינו "הושיענו ונושעה", כי לאחר הרפואה, בא גם ישועה בדברים אחרים.

בשבת שאינו יכול ליתן המעות להכהן מערב שבת ויחול הקנין בשבת, משום דכיצד יעשה עם הברכות והסעודה. הרי דלולי הברכות והסעודה היה מותר לפדות ע"י נתינת מעות לכהן בע"ש שיחול הפדיון בשבת, הרי מבואר דמותר.

וכתב האבני נזר (אר"ח סי' נ"א אות א') וז"ל: מה שהקשה דמאי שנא מכל המלאכות שמותר לפעול מבעוד יום שתייעשה המלאכה בשבת, [וא"כ פשוט דמותר למכור בערב שבת באופן שיחול הקנין בשבת, ומדוע נסתפק רעק"א]. חילוק גדול יש, דבכל המלאכות - המלאכות נעשית מאליהם בשבת, ואין צריך עוד אל האדם, שאפי' מת האדם טרם נעשה המלאכה, תיעשה המלאכה. אבל בקנין, הרי הקנין נעשה בשבת מחמת האדם, שאם מת או מכר לאחר, קנין הראשון בטל. וכיון שהקנין נעשה מכח האדם בשבת, יש לומר דחשוב עושה הקנין בשבת. ואף שלא עשה בשבת, יש לומר כמו העושה תמורה חשיב מעשה, דהואיל בדיבורו אתעביד מעשה חשיב עושה מעשה, הכא נמי הואיל מחמתו נעשה מעשה הקנין, חשיב עושה מעשה.

לע"נ צארטל בת טובא אשת ר' בנימין זאב וואזנער, י"צ ז' אדר

ואתה תצוה. במדרש רבה כאן איתא: היה אדם נכנס לבית המקדש מלא עונות ומקריב קרבן ומתכפר לו, אין לך שמחה גדולה מזו, ע"כ. והקשה בבכורי אביב על לשון המדרש "עונות", ד"עון" היינו מזיד, ועל מזיד אינו מועיל קרבן.

ויש ליישב על פי דברי הרמב"ם שאין לך שוגג שלא קדמו מזיד, רק שלא נתן לב לעשות תשובה אז והאלקים אינה לידו שוגג מעין זה כדי שיתן אל לבו לשוב מובן מזה דאם שב בתשובה על המזיד ומביא קרבן על השוגג שאירע לו עכשיו הקב"ה מוחל ומכפר לו על שניהם דהא לכונה זו אינה לידו השוגג וממילא יוצא בכפרה גם על העונות וזה ברור.

זוה הדבר אשר תעשה להם. במדרש רבה כאן איתא: הדא הוא דכתיב (הושע י"ד) "קחו עמכם דברים", לפי שישאל אומרים: רבון העולם הנשיאים חוטאים ומביאים קרבן ומתכפר להם, משיח חוטא ומביא קרבן ומתכפר לו, אנו אין לנו קרבן.

אמר להם: ואם כל עדת ישראל ישגו וגו'. אומרים ישראל: עניינים אנו ואין לנו להביא קרבנות. אמר להם הקב"ה: דברים אני מבקש, שנאמר "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'", ואני מוחל על כל עונותיכם, ואין דברים אלא דברי שנאמר (דברים א') "אלה הדברים אשר דבר משה" אמרו לו: אין אנו יודעין. אמר להם: בכו והתפללו לפני ואני מקבל, ע"כ. הנה כל דברי המדרש בבאן צריכין ביאור ארוך כשיזכנו השי"ת, עתה אזכיר רק מה שקשה להבין מה שאמרו "עניינים אנו ואין לנו לביא קרבנות", והלא אמרו רז"ל (ירושלמי גיטין פ"ג סוף ה"ז) "ציבור לא מיעני."

* לא מצאתי ברמב"ם, רק באלשיך (ויקרא פ"ד), וז"ל: אם יחטא איש שוגג, אין זה כי אם שנפשו לא טובה היא מאיזה עון שעשה תחלה, ואותה עבירה גרמה לו זאת. והוא כי אשר אין בידו עון אשר חטא אין שוגג בא על ידו, כי הוא יתברך אפילו בהמתם של צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידם, צדיקים עצמם לא כל שכן. והוא מאמר הכתוב (שמואל א, ב ט) רגלי חסידיו ישמרו, והוא מאמר רבי מאיר (אבות פרק ו משנה א) על העוסק בתורה לשמה ומרחקתו מן החטא. וזהו מה שראוי לאמר, הוא נפש כי תחטא בשגגה, מהיכן נמשכה לו תקלה זו, הלא הוא מכל מצות ה' אשר לא תעשינה ועשה מאחת מהנה, כי אשר כבר עשה אחת מהנה, גרם לו תבא תקלת שגגה זו מתחת ידו.

לכבוד העורך של הגליון מליצי יושר

קודם כל תודה רב על גליון המפואר שמקבל אני מידי שבוע בשבוע באימעייל.
לומד אני במאנסי בכלול צהרים הלכות תערוכת, ועלה על השלחן של האברכים פלפול לברר מהו כוונת האבני נזר (יו"ד סימן פ"ד אות ג') שכתב בנוגע ביטול בששים, וז"ל: רש"י סובר דאפי' ביותר מששים אינו פוסק הטעם, והוי טעם גמור, עכ"ל. דמה כוונתו, דאם כוונתו כפשוטו דאינו פוסק הטעם והוי טעם גמור, א"כ מדוע מותר.

נא לכתוב לי תשובה. תודה למפרע
מרדכי בערגר - מאנסי

תגובת המערכת

יש לחקור ביסוד גדר ביטול בששים, אם ענינו לבטל **מציאות** הטעם, ולדאחור ששים ליכא במציאות עוד טעם של האיסור¹. או שהוא שיעור בהלכות דין ביטול **איסור** טעם, וכמו שמצינו שיעור ביטול איסור ברוב, או תרומה במאה, וערלה במאתים, הכי נמי איסור טעם צריך שיעור ביטול בששים².

וכוונת האב"ז הוא דרש"י סובר דאין ביטול בששים לבטל מציאות הטעם, דאפשר דיוגש הטעם אף בששים, אלא שהתורה התירה הך טעם ע"י ביטול בששים.

¹ כ"כ ביד המלך (פט"ו מאכ"א הכ"ב) וז"ל: מין בשאינו מינו היכי דאין מרגישים טעם האיסור, אין ההיתר מטעם ביטול כלל, רק דע"י ריבוי טעם היתר כל כך נגד האיסור, נאבד מן האיסור תבניתו ומראיתו וטעמו הראשון שהיה לו, וממילא פקע איסורא מיניה, דדין הוא כאילו אין זה כלל דבר זה שאסרו התורה. ואף באיסור בעין אם היה לנו איזה תחבולה להסיר טעמו ותבניתו של האיסור ולהשיים לה טעם ותבנית של דבר המותר, היה גם איסור בעין הותר ע"י כך.
² כך מתבאר מדברי הגר"ח (פי"ד מאכ"א ה"ו ד"ה ונראה, ופי"ג מתרומות ה"ט ד"ה אלא).

עזרא והרשב"ם). אבל החילוק הוא, דעל פר העלם דבר של הכהן המשיח ופר העלם דבר של צבור, נותנים רק על קרנותיו, אבל לא על טהרו של המזבח. וזה שכפל הכתוב "אחת בשנה יכפר עליו לדרתיכם", דילפינן מ"עליו" שנותנים על טהרו של מזבח הזהב, וזה "רק אחת בשנה לדרתיכם", כי אפילו במקרה אין נותנים יותר מיום הכפורים, כי מדם הפר של העלם דבר של הכהן המשיח והדם מפר העלם דבר של צבור נותנים רק על קרנותיו, אבל לא על טהרו של המזבח.

בעלי מקרא בעלי משנה בעלי גמרא.
מצינו בש"ס פעמים רבות הבדל בין סוגי אנשים: בעלי מקרא בעלי משנה ובעלי גמרא. צריך לדעת שאין הכוונה ב"בעלי מקרא" שהם לומדים רק מקרא, אלא גם כשהם לומדים משנה וגמרא, הם לומדים ברמה של "בעלי מקרא" - בקריאה בעלמא. ולעומת זאת "בעלי גמרא", גם כשהם לומדים מקרא, הם לומדים ברמה גבוהה של בעלי גמרא.

עוד הקשה בביכורי אביב, למה לא אמר להם הקב"ה תיכף "בכו והתפללו לפני". וקושיא זה נראה לענ"ד לתרץ, על פי מה שכתבתי במקום אחר, דענין הברכות שרצה יצחק לברך את יעקב דוקא ע"י בכיה, היה כדי לקשרו בעולם שלמעלה מהשגת האדם, ושם אין מגיע שום קטרוג, והוא סוד אומרים (חגיגה ה:): דבבתי בראי עוז וחדוה במקומו, ולשם מגיע עבודת האדם, ובבתי גואי בכיה, וכמו שכתוב (ירמיה יג:ז) "במסתרים תבכה נפשי", דמקום יש לו להקב"ה ו"מסתרים" שמו, ע"ש.

אמנם אין יכולים לבא לשם כי אם כשמבינים שאין לו באמת שום אופן ישועה טבעית, ומוכרח לבקש חסדיו יתברך ולבכות לפניו מעומקא דליבא, ולכן לא אמר להם "בכו והתפללו לפני" עד שהבינו שאין להם אפשרות אחרת.

לע"נ ר' יהודה ב"ר מאיר זאב זצ"ל יא"צ ט' אדר

ועשית מזבח מקטר קטורת. קשה דמדוע לא נכתב מזבח הקטרת עם שאר כלי המשכן בפרשת תרומה, אלא נכתב בנפרד בפרשת תצוה, וכן צ"ב מדוע נכתב הכיור בפרשת כי תשא, ולא בפרשת תרומה עם שאר הכלים.

וי"ל דשני כלים אלו אין מעכבים, דמזבח שנוקד מקטירין קטורת במקומו (זבחים נט.), וכן קידוש ידים ורגלים כשר גם בשאר כלי שרת (שם כב.), לכן נכתבו בנפרד משאר הכלים שמעכבים את העבודה.

וכפר אהרן על קרנותיו אחת בשנה מדם חטאת הכפרים אחת בשנה יכפר עליו לדרתיכם. לכאורה למה חזר וכתב "אחת בשנה יכפר עליו לדרתיכם". ויש לפרש הקרא הכי: "וכפר אהרן על קרנותיו אחת בשנה מדם חטאת הכפרים", דפעם אחת בשנה הוא בקביעות חובה בזמן קבוע היינו ביום הכפורים. אבל במקרה משכחת שזורקים על מזבח הזהב כגון מפר העלם דבר של הכהן המשיח ומפר העלם דבר של צבור (עיין באבן

בשורה טובה!
אפשר להשיג הספרים
בקודש חזיתך - שמורות עיני,
ליקוטים נפלאים על עניני שמירת עינים.
גם אפשר להשיג ספרים אלו בפורמט קטן.
מחיר מיוחד לפנהלים ופחנטים.
718-871-6718

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$120 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר - סוכאטשוב, בן לאשרי און חזון יחזקאל - הר המנוחות**
אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!
געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

איר קענט באשטעלען פאר שבת באווארפען-שבע ברכות-בר מצוה
א ספעציעלע גליון מיט די נאמען פון די בעלי שמהא ארויפגעריקט
אין דאס פארטיילען ביי די שמהא!
אין די זכות פון די צדיקים וועט נמשך ווערען שטענדיג

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרכת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ח ויר"ש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן. וועט עס טוהן פאר אייער ישועה פרייוואט. בנאמנות. קאנפידענצעל.
- יעדע נאמען איז א באוונדערע שטיין. באוונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט. אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעבענקייט. מיט כוונה. במתינות. אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- מ'שרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין. ביי די ריכטיגע צייטען.
- מ'לאזט איך וויסען ווען די שטיין ווערט געבאקען. שהוא עת רצון להתפלל, כדי איר זאלט קענען מיט זאגען די תפילה.
- די ת"ח גייט אליין צום ציון און מתפלל. נאכדעם וואס ער רופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מהישמח משה).
- די שטיין ווערט באגראבען ווי די ריכטיגע וועג. און אזוי זעהט מען עס נישט.
- מ'קען אויך אפנעמען די שטיין און עס אליין אראפלייגן ביי וועלכע צדיק איר ווילט.
- מ'קען באשטעלען אפאר שטיינער כדי מזאל עס לייגען ביי אסאך צדיקים.

דוקא אויך דעם מקובלדיגע אופן פון **מכון דורות ישרים** זעהט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן הארץ **יבנה הלב (אנטיגנען זיין הארץ צו אידשקייט), שיתחד לבו לשמים לטובה (ס'טוישט די גאנצע מענטש), וזאה פלאים (הענטט זעהן וואונדער).** מ'קען עס געבען פון מעישר.

פאר פרטים רופט-טקסט מכון דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

צופרידענע עלטערען פון מכון דורות ישרים זאגן:

” מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש. ער לערנעט מוסר, ער וויל ענדיגען א מסכתא

” מיין זוהן בעהט מיך 'וועק מיך' אויך 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע

” מיין יצחק האט ארויפגעלייגט א פילטער

” איך האב נישט געהאט קיין מנוחה פארדעם. נישט וויסענדיג וואס מיין בחור טוהט

” כהאב אנגעהויבען זעהן הצלחה מיט מייער קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיין חבר'ס קינד